

RIJK ZONDER CO₂

NAAR EEN DUURZAME
ENERGIEVOORZIENING
IN 2050

SEPTEMBER 2015

Adviesvraag:

Hoe kan een volledig duurzame energievoorziening in 2050 worden bereikt?

- Op verzoek minister Kamp van Economische Zaken
- Bouwstenen voor Energierapport 2015
- Advies gericht op 2050. Veel verder dan SER-akkoord
- In 2016 Energiedialoog door ministerie van EZ

- Breed samengestelde Rli-raadscommissie
- Maatschappelijk consultatie (2 bijeenkomsten, 90x input via website)

Rli-commissie

Mr.H.M. **Meijdam**, voorzitter Rli

Ir. M. **Demmers** MBA, lid Rli

Prof.dr.ir. T.H.J.J. **van der Hagen**, Technische Universiteit Delft

Drs. M.J.E. **Hoek** MBA, directeur De Groene Zaak

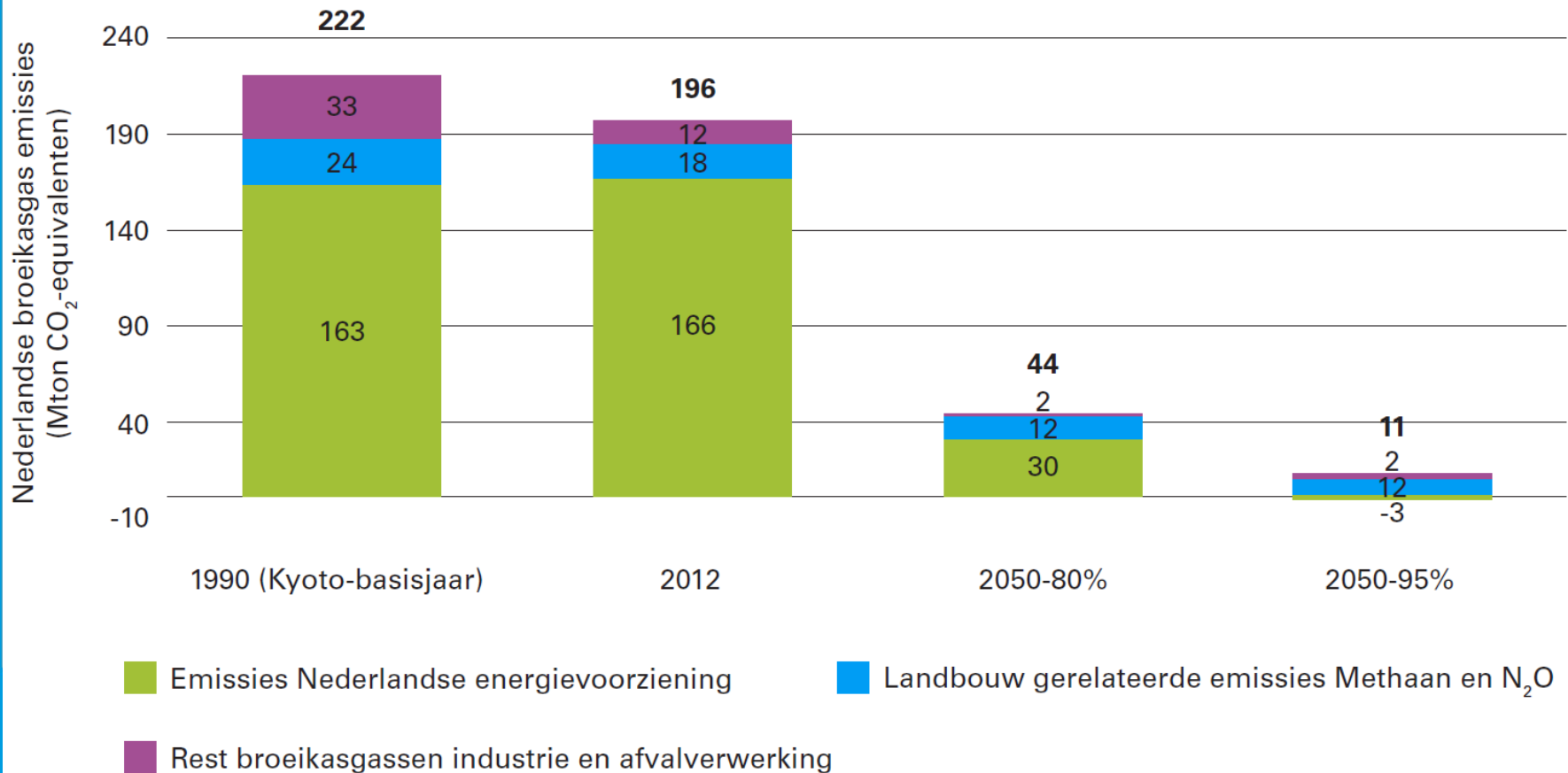
Ir. M.M.A. **Janssen**, MM, Boegbeeld topsector energie

Prof.dr. J.G. **van der Linde**, directeur van Clingendael International

Prof. dr. P. **Schnabel**, hoogleraar Universiteit Utrecht

Prof.dr.ir. M.A.M. **Boersma**, hoogleraar Corporate Governance Tilburg University

Op basis Europese doelen en 2°C-doelstelling is de opgave: **80% tot 95% CO₂-reductie voor Nederland in 2050**

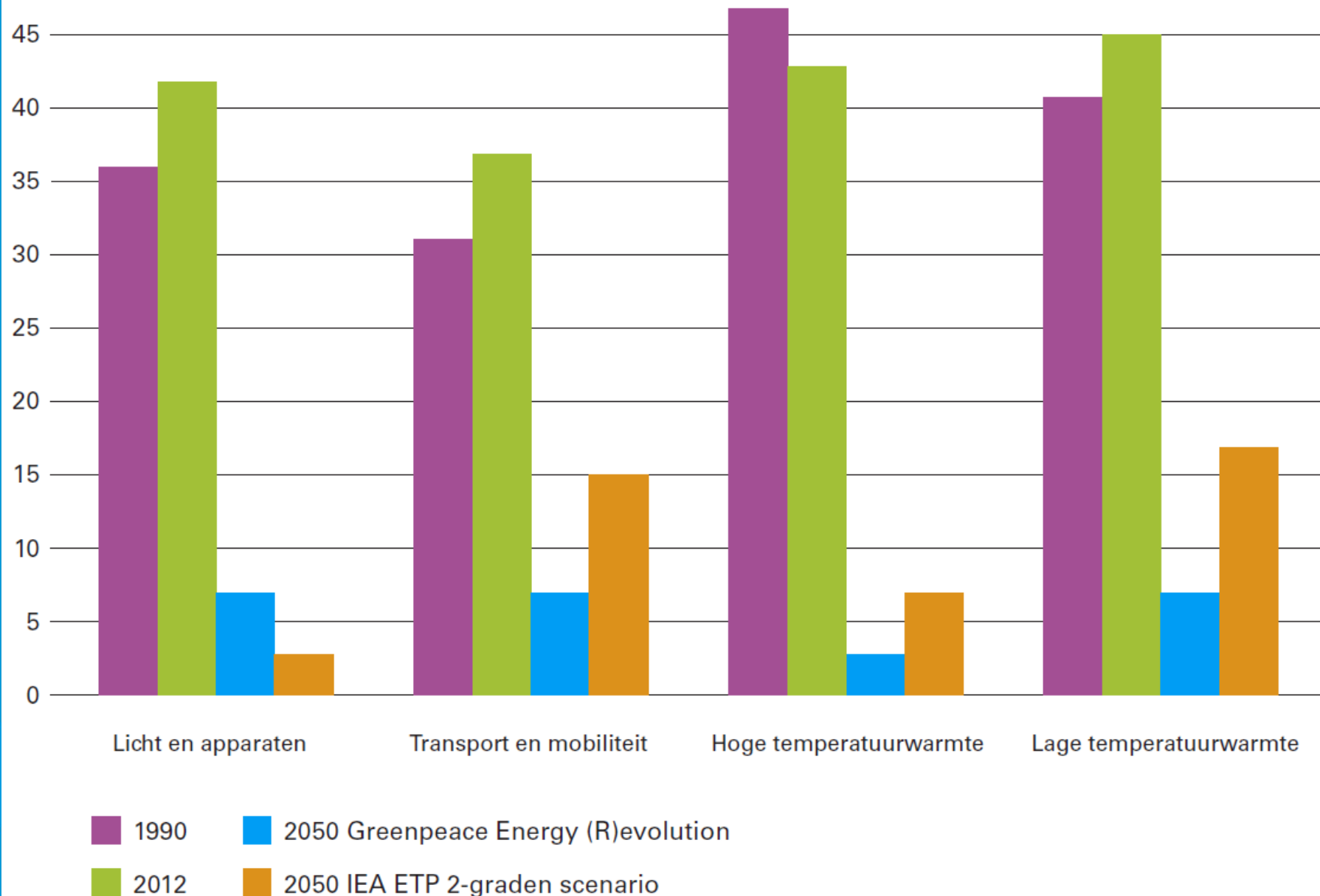

Trendbreuk nodig

- Nieuwe manier van denken en discussie nodig
 - Onzekerheden in toekomst
 - Ingegraven discussie over technieken, energiebronnen en dragers

- Denken in vier maatschappelijke energiebehoeften en -functies
 - Lage temperatuurwarmte
 - Hoge temperatuurwarmte
 - Transport en mobiliteit
 - Licht, apparaten en ICT

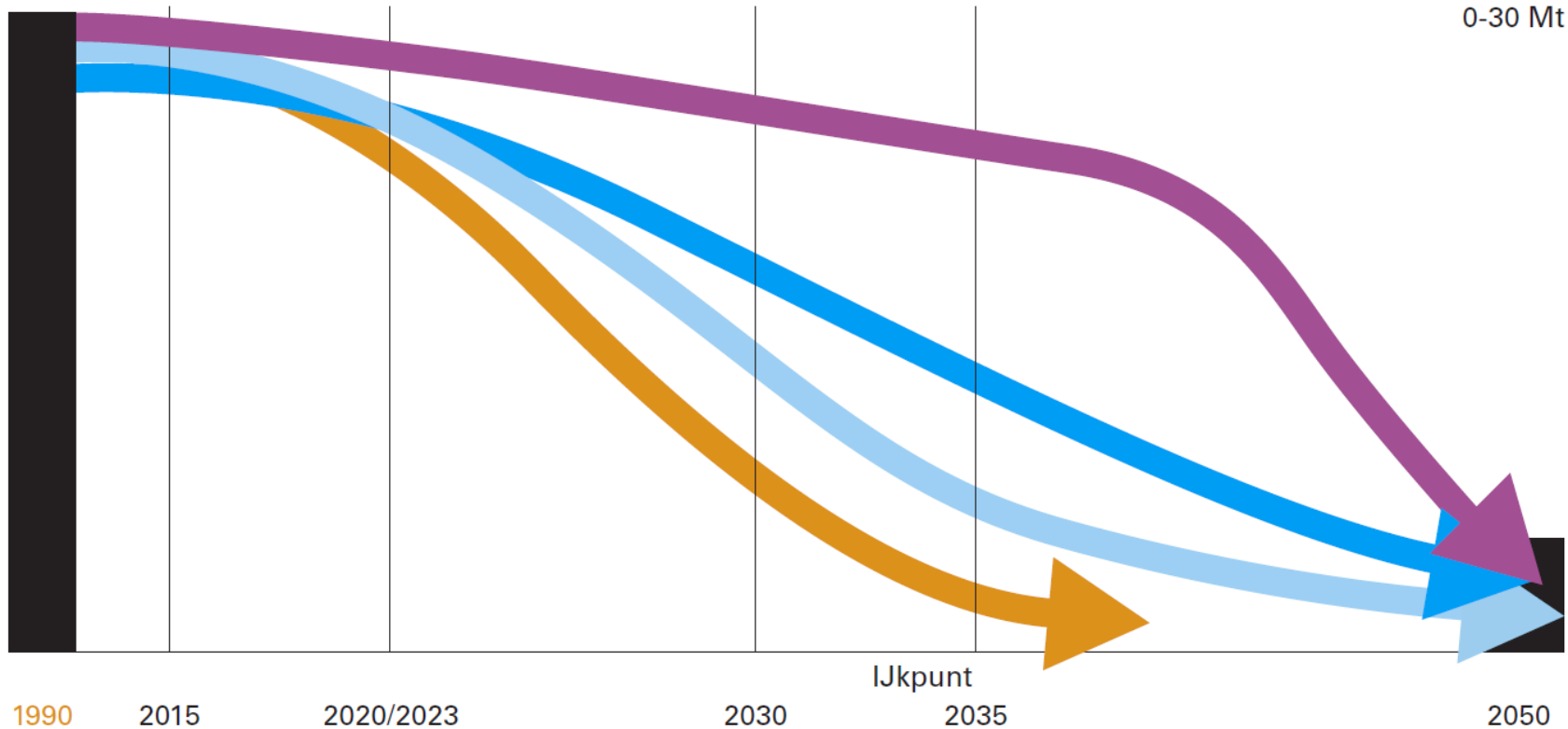
CO₂-emmissies per functionaliteit voor de 2 scenario's (1990 en 2050 in Megaton)

De transitieopgave is per energiefunctionaliteit verschillend (II)

163 Mton

Totaal maximaal
0-30 Mt

1990

2015

2020/2023

2030

IJKpunt

2035

2050

- Energie voor hoge temperatuurwarmte
- Energie voor het voorzien in transport en mobiliteit
- Energie voor verlichting, apparaten
- Energie voor lage temperatuurwarmte

Advies: stel minimale randvoorwaarden voor transitie (I)

- **CO₂-reductie wettelijk vastleggen**
 - Nederlands doel vastleggen op reductie 80% - 95% ten opzichte van 1990
 - Inclusief vertaling naar de energievoorziening
- **Actief en adaptief sturen op hard CO₂-reductiedoel in 2050**
 - Verhoog snelheid CO₂-reductie
- **Zorg voor juiste prijzen en aanpassing belastingstelsel**
 - Geef CO₂-emissie een prijs die tot reductie leidt
 - Belastingen enten op CO₂-emissies – herziening tariefstructuur energiebelasting
 - Europese emissiehandel: monitoren en versterken in volgende periode

Advies: stel minimale randvoorwaarden voor transitie (II)

- **Zet opgavengestuurde innovatieprogramma's op**
 - Langjarig
 - Enkele honderden miljoenen Euro's
- **Proactief in Europa**
 - Actief als afspraken niet snel genoeg tot stand komen
 - Regionale coalities met voorlopers
- **Stimuleer en faciliteer**
 - sociale innovatie
 - decentrale energie-initiatieven
 - zelforganiserend vermogen

Beleidsopgaven op de volgende gebieden

- Energietransitie en ruimte
- Energiemarktordening en energietransitie
 - Capaciteit
 - Flexibiliteit
 - Europese integratie
- Financieringsvraagstukken
 - Voorzien in kapitaalbehoefte (kosten transitie en investeringen)
 - Rijksbegroting
- Energiebewustzijn, gedragsbeïnvloeding en draagvlak

Sturing: adaptief en hard op het doel (I)

- Wettelijk vastleggen CO₂-doel 2050
- Taakstellen en afrekenbare afspraken en tussendoelen in maatschappelijk arrangementen bindend vastleggen
- Flexibel en adaptief sturen, maar niet vrijblijvend
 - Steeds dwingender regime van wetgeving als dat nodig is
- Verschillende afspraken voor de vier maatschappelijke energiebehoeften

Sturing: adaptief en hard op het doel (II)

- Kies een organisatievorm voor monitoring en versnelling
 - Maak de politiek en bestuurlijk processen bestendig
 - Depolitiseer
 - Bewaking door onafhankelijke instantie op afstand van politieke en sectorale belangen
 - Over kabinetten heen
- Regeringscommissaris

Oranjevuitensingel 6
Postbus 20906
NL 2500 EX Den Haag

t. 070 456 20 70
f. 070 456 20 71

info@rli.nl
www.rli.nl

@raadri

Rli

Raad
voor de leefomgeving
en infrastructuur

www.rli.nl